

Regelbunden tillsyn i Stjärnsunds skola och Smedby skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Hedemora kommun under april och maj 2009 och besökt Stjärnsunds och Smedby skolor den 12 och 13 maj. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 12 februari 2010.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Stjärnsunds och Smedby skolor, dels den information som samlats in under besöket. I båda skolorna intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på Stjärnsunds skola och Smedby skola

Stjärnsunds skola	Antal elever
Förskoleklass	4
Grundskola	32

Smedby skola	
Förskoleklass	13
Grundskola	49

Källa: Skolans egna uppgifter, våren 2009

Stjärnsunds skola och Smedby skola utgör tillsammans med Jonsboskolan, Husby skolområde i norra delen av Hedemora kommun. Verksamheten på de båda skolorna leds av en rektor som också är områdeschef för skolområdet.

Stjärnsunds skola är en F-6 skola. Undervisningen organiseras i förskoleklass och tre åldersblandade klasser 1-2, 3-4 och 5-6. I skolans närhet finns rik tillgång till naturområden med sjö för bad, skog och mark med egen slobod.

Smedby skola är en F-6 skola, också den är organiserad en förskoleklass och tre åldersblandade klasser 1-2, 3-4, och 5-6.

I anslutning till både Stjärnsunds skola och Smedby skola finns även förskola och fritidshemsverksamhet. Kommunens ansvarstagande för dessa verksamheter beskrivs i separata verksamhetsrapporter.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Resultaten på de nationella ämnesproven i år 5 visar att i stort sett alla elever klarar proven och att de båda skolornas resultat är högre än genomsnittet i riket. I Stjärnsunds skola redovisas inte elevernas kunskapsresultat på annat sätt än i form av resultat på de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik för årskurs 5. Skolinspektionen saknar därför underlag för en bedömning av kunskapsutvecklingen bland eleverna på Stjärnsunds skola. På Smedby skola görs en sammanställning över elevernas kunskapsresultat i alla ämnen, i förhållande till kursplanernas mål i årskurs 5. Enligt skolans redovisning når alla elever målen.

Någon analys av skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar har inte genomförts, trots att elevernas slutbetyg i årskurs 9 i Hedemora kommun visar att det finns stora skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar.

Skolinspektionen bedömer att kunskapsutvecklingen för eleverna i Smedby skola är god. Skolinspektionen bedömer också att Stjärnsunds skola behöver redovisa elevernas resultat i förhållande till de nationella målen i alla ämnen. Båda skolorna behöver analysera kunskapsresultaten i förhållande till skillnader mellan flickor och pojkar.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola		X
Smedby skola		X

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna.

På både Stjärnsunds skola och Smedby skola genomförs regelbundna utvecklingssamtal. I samtal och intervjuer med lärare och elever framkommer dock att information om elevens kunskapsutveckling i språkvalet inte alltid ges i samband med utvecklingssamtalet. Skolinspektionen bedömer att detta behöver åtgärdas.

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola		X
Smedby skola	X	

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och

sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

I Stjärnsunds skola upprättar lärarna individuella utvecklingsplaner i samband med utvecklingssamtalet. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av redovisar mål och metod för de konkreta insatser som skolan ska vidta för att eleven ska nå målen. De saknar dock beskrivning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så att de individuella utvecklingsplanerna utformas i enlighet med styrdokumentens krav.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**Bedömningspunkter****1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola		X
Smedby skola		X

Motivering

Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Skolverket har gett ut Allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram från Stjärnsunds skola och Smedby skola. Skolorna har en gemensam blankett för åtgärdsprogrammen. I blanketten finns, förutom elevens personuppgifter, rubrikerna Bakgrund, Nuläge, Att förbättra, Mål-vi vill uppnå: Pedagogiskt och socialt, Hur skall vi nå målen, Ansvariga samt rubriken Uppföljning och utvärdering. Åtgärdsprogrammen är undertecknade av elev, förälder och lärare.

Stjärnsunds skolas åtgärdsprogram innehåller inte alltid konkreta beskrivningar av de åtgärder skolan ska sätta in för att eleven ska kunna nå uppsatta mål. Beskrivningar av nuläget innehåller ibland uppgifter som inte är relevanta för bedömning av vilka särskilda stödåtgärder eleven behöver. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla arbetet med åtgärdsprogram.

Smedby skolas åtgärdsprogram innehåller inte alltid beskrivning av bakgrund som är relevant för elevens svårigheter. Ibland saknas också tydlig koppling mellan åtgärder och de mål man vill uppnå med det särskilda stödet. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla arbetet med åtgärdsprogram.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola		X
Smedby skola		X

Motivering
Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska

anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionen har tagit del av de båda skolornas likabehandlingsplaner. Planerna saknar en redogörelse för de åtgärder skolorna ska påbörja eller genomföra under det kommande året. Vidare saknas en sådan kartläggning av skolornas förutsättningar och behov som krävs för att avgöra vilka konkreta åtgärder som behöver sättas in. Planerna innehåller riktlinjer för hur skolorna ska agera om elever kränker andra elever men de saknar riktlinjer för hur man ska agera om en elev kränks av en vuxen. Skolinspektionen bedömer att planer mot kränkande behandling behöver upprättas i enlighet med författningarnas krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola		X
Smedby skola		X

Motivering

Av 2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val.

Beslut om ämnen för elevens val är i Hedemora kommun delegerat från styrelsen till rektor. Varken Stjärnsunds skola eller Smedby skola anordnar elevens

val. På båda skolorna finns i stället så kallat eget arbete som då och då gör det möjligt för eleverna att arbeta med vad de själva och lärare finner att de behöver för att inte komma efter i studierna.

Skolinspektionen bedömer att varken Stjärnsunds skola eller Smedby skola anordnar elevens val i enlighet med förordningen. Detta behöver åtgärdas.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola	X	
Smedby skola	X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måloppfyllelsen.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola		X
Smedby skola	X	

Motivering

Enligt 2 kap. 2 § skollagen har rektorn ansvar för att skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot nationella mål och riktlinjer. Vidare framgår av läroplanen (Lpo 94), 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Detta kräver att

resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.

I samtal med rektor och lärare framkommer att båda skolorna till stor del bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. På båda skolorna arbetar man också med hjälp av så kallade projektkort för att över tid följa upp verksamheten, utvärdera den och sätta upp nya mål. På Smedby skola finns även en samlad bild av utbildningens resultat i form av statistik över måluppfyllelsen i alla ämnen. En sådan samlad bild av resultaten saknas på Stjärnsunds skola. Stjärnsunds skola saknar därmed delvis ett kontinuerligt och systematiskt kvalitetsarbete som genomsyrar hela skolans verksamhet.

Skolinspektionen bedömer att kvalitetsarbetet behöver utvecklas på Stjärnsunds skola.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Stjärnsunds skola		X
Smedby skola		X

Motivering

Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Skolinspektionen har tagit del av skolornas kvalitetsredovisningar. I båda redovisningarna finns uppgifter om elevernas resultat på de nationella ämnesproven. Dock saknas i båda skolornas redovisningar uppgifter om i vilken mån eleverna har nått kunskapsmålen i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. På Smedby skola finns andra dokument som visar måluppfyllelse i alla ämnen under de senaste åren. En sådan redovisning har sin givna plats i skolans kvalitetsredovisning.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med kvalitetsredovisningarna behöver förbättras.

Stockholm den 12 november 2009

Per Eng

Elisabeth Ritchey